

Nr 15

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner angående beskattningen av skytteorganisationer.

(2:a avd.)

I de inom riksdagen väckta, till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 286 av herrar *Mannerskantz* och *Sveningsson* samt II: 202 av herr *Edlund m. fl.* har hemställts, »att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

Lag om ändring av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)

Härigenom förordnas, att punkt 13 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) skall erhålla följande ändrade lydelse.

13. Ideell organisation — — — skattepliktig inkomst.

Till organisation, som avses i föregående stycke, hänföres också organisation, vilken har till uppgift att befrämja färdighet i pistol- eller gevärsskytte.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1960.»

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionerna framförda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför inte lämnas i det följande, hänvisa till motionen II: 202.

De föreliggande motionerna avser frågan om skytteorganisationernas inkomstbeskattning.

I fråga om idrottssammanslutningarna, vilka i rättsligt hänseende har karaktären av ideella föreningar, gäller att, i den mån de utövar ekonomisk verksamhet av skattepliktig natur, skattskyldighet till kommunal och statlig inkomstskatt föreligger i samma utsträckning som för fysiska personer (se 53 § 1 mom. kommunalskattelagen samt 6 och 7 §§ förordningen om statlig inkomstskatt). Jämväl för förmögenhet är de i samma mån skattskyldiga (se 6 § 1 mom. förordningen om statlig förmögenhetsskatt). Vad angår den statliga inkomstbeskattningen intager de en förmånligare ställning än såväl

fysiska personer som flertalet ekonomiska föreningar. Skatten är nämligen icke progressiv utan proportionell, varjämte skattesatsen, som för ekonomiska föreningar utom sambruksföreningar är fastställd till 40 procent av den beskattningsbara inkomsten, för ideella föreningar är bestämd till allena 15 procent. Genom beslut av 1948 års riksdag infördes i anvisningarna till 29 § (punkt 13) och 36 § (punkt 4) kommunalskattelagen särskilda bestämmelser rörande beskattningen av idrottsorganisationer. Dessa bestämmelser innebär, att ideell organisation, som har till huvudsaklig uppgift att främja icke professionell idrott eller gymnastik, från bruttointäkt av idrottstävlingar, försäljning av idrottsmärken eller dylikt får åtnjuta avdrag för alla omkostnader under beskattningsåret för intäktens förvärvande och bibehållande, även om omkostnaderna endast medelbart eller delvis haft avseende å intäktens förvärvande eller bibehållande. Med sådana omkostnader avses bl. a. omkostnader för idrottsmateriel, instruktions- och träningsverksamhet, propaganda- och upplysningsverksamhet samt administration. Att nämnda kostnader tillika främjat organisationernas ideella syften inverkar icke på deras egenskap av avdragsgilla omkostnader i förvärvskällan. Avdrag medges dock icke för omkostnader, som bestritts av icke skattepliktiga bidrag av allmänna medel m. m.

I 1944 års skattesakkunnigas betänkande II (SOU 1946: 56) med förslag angående idrottssammanslutningars beskattning för inkomst har gjorts vissa begreppsbestämningar i avsikt att åstadkomma en gränsdragning mellan vad som är att hänföra till idrott och gymnastik å ena sidan samt vad som är hänförligt till sport å andra sidan. De sakkunniga har härutinnan anfört:

Med *idrott* torde i allmänhet förstås utförandet av kroppsövningar inriktade på att nå vissa mätbara resultat. Denna verksamhet kan utövas såväl utan redskap, t. ex. vid löpning, simning och brottning, som med användande av redskap, t. ex. vid stavhopp, skidåkning och tennis. Det väsentliga vid idrott är dock enligt vedertagen uppfattning utövarens personliga, kroppsliga insats, medan de redskap, som förekomma inom vissa idrottsgrenar, ej i nämnvärd grad inverka på resultatet till förmån för den ene eller den andre idrottsutövaren. Huvudsyftet med idrotten är att uppfostra och utveckla människan både fysiskt och psykiskt. Idrotten skall befordra individernas kroppsliga utveckling samt deras karaktärsdaning. Detta sker dels genom idrottsutövarnas träning och dels genom deras deltagande i tävlingar. Tävlingsidrotten är sålunda icke något slutmål för idrottsverksamheten, men den är ett oundgängligt hjälpmedel för idrottens förbestånd och utveckling.

Gymnastik brukar beskrivas såsom systematiskt ordnade, efter människokroppens behov avpassade kroppsövningar, vilkas mål är att stärka och utveckla människan såväl kroppsligt som andligt. Genom en harmonisk utbildning av människans fysiska färdigheter och karaktärsegenskaper eftersträvas ett sunt behärskande av kropp och själ. Gymnastik bedrivs huvudsakligen genom övningar och uppvisningar. Gymnastiktävlingar förekomma endast i obetydlig omfattning. Till sin allmänna karaktär skiljer sig gymnastiken från idrotten endast därigenom att den icke syftar till att nå direkt mätbara resultat.

Till *sport* brukar begreppsmässigt räknas sådana kroppsövningar för uppnående av vissa mätbara resultat, vari användandet av redskap utgör ett väsentligt moment. Redskapens beskaffenhet är vid olika slags sport av stor

betydelse för resultatet, t. ex. vid segel-, motor- och hästsport. Inom sporten tilldraga sig tävlingsresultaten oftast det allt överskuggande intresset, medan anslutningens storlek och verksamhetens allmännyttiga karaktär framstå såsom faktorer av mera underordnad betydelse. Utmärkande för såväl idrott och gymnastik som sport får anses vara att de resultat, som primärt eftersträvas, icke äro av ekonomisk art.

Uttrycket sport användes emellertid även i en vidsträcktare bemärkelse såsom omfattande jämväl de olika slagen av idrott. Det talas sålunda om simsport, skidsport, skridskosport o. s. v. fastän det är fråga om typiska idrottsgrenar enligt den ovan antydda gränsdragningen mellan idrott och sport.

Ett i betänkandet framlagt förslag till lösning av spørsmålet om idrotts-sammanslutningars inkomstbeskattning blev föremål för ytterligare överväganden inom finansdepartementet, varvid i *en inom departementet utarbetad promemoria* framlades ett delvis nytt förslag. I promemorian anfördes rörande omfattningen av de tilltänkta bestämmelserna följande:

Den ifrågasatta lagstiftningen nödvändiggör ett närmare angivande av vilka ideella föreningar, som med densamma avses. Det synes därvid lämpligt att i viss utsträckning anknyta till ordalagen i 15 § förordningen den 21 december 1945 (nr 823) om nöjesskatt. Stadgandets räckvidd bör sålunda begränsas till sådana ideella organisationer, som hava till huvudsaklig uppgift att främja icke professionell idrott eller gymnastik. Med en dylik avfattning av stadgandet uteslutes bl. a. föreningar å sportens område. Bevillningsutskottet har i sitt betänkande nr 63 vid 1933 års riksdag anført, att till sistnämnda område vore att hänföra »kroppsövningar, vid vilkas utövande använda redskap eller djur ha en mera huvudsaklig betydelse och desamma i regel äro jämförelsevis dyrbara». Som exempel å föreningar, som härigenom ej skulle komma att omfattas av stadgandet, kunna då nämnas sådana, som avse att främja segel-, motor- och hästsport.

I detta hänseende anförde *departementschefen* vid framläggandet av det slutliga förslaget i proposition nr 164 för 1948 års riksdag följande:

I promemorian har föreslagits, att stadgandets räckvidd borde begränsas till ideella organisationer med uppgift att främja icke professionell idrott eller gymnastik. Jag har intet att erinra häremot. Vid remissbehandlingen har emellertid framhållits, att vissa svårigheter kunde möta vid bedömandet av vilka sammanslutningar, som omfattades av lagstiftningen. Vid prövningen härav torde i första hand böra beaktas de sakkunnigas tidigare återgivna begreppsbestämningar med avseende å idrott, gymnastik och sport. Erfarenheter, som vunnits vid tillämpningen av 15 § förordningen den 21 december 1945 (nr 823) om nöjesskatt, böra även i förevarande sammanhang kunna vara vägledande. Av de sakkunnigas redogörelse för idrottsrörelsens organisation framgår vidare, att det helt övervägande antalet sammanslutningar å ifrågavarande område är anslutet till riksidrottsförbundet och att i allt fall de nu anslutna organisationerna kunna förutsättas fylla kraven för stadgandets tillämplighet. — I detta sammanhang må även understrykas det i författningsförslaget upptagna villkoret, att främjandet av idrott eller gymnastik skall — för att stadgandet må vinna tillämpning — vara den ideella organisationens *huvudsakliga* uppgift.

Det i propositionen framlagda förslaget tillstyrktes av 1948 års bevillningsutskott i dess betänkande nr 35, vilket godkändes av riksdagen.

Frågan om beskattningen av skytteorganisationer upptogs även i de vid 1953 års riksdag väckta motionerna I: 270 och II: 351, vari yrkades att sådan organisation genom uttryckliga bestämmelser skulle hänföras till idrottsorganisationer. I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 33 avstyrkte bevillningsutskottet yrkandet och anförde därvid bl. a. följande.

Motionärerna synes intaga den ståndpunkten, att en ändring av ifrågasatt lagrum på sätt i motionerna förordas endast skulle innebära ett förtydligande av gällande bestämmelser. Huruvida skytteorganisationerna omfattas av förevarande stadgande i dess nu gällande lydelse är emellertid enligt utskottets förmenande en av skattedomstolarna ännu icke avgjord tolkningsfråga, till vilken det icke ankommer på utskottet att taga ställning. Det torde med hänsyn härtill icke kunna anses uteslutet, att ett bifall till motionerna skulle innebära en utvidgning av bestämmelsernas tillämpningsområde och sålunda en saklig ändring av lagtexten. Utskottet anser, att först sedan ett klarläggande skett av bestämmelsernas räckvidd i förevarande hänseende, kan ett ställningstagande ske till frågan, huruvida den i lagstiftningen nu givna regleringen på detta område kan anses tillfredsställande. I sakens nuvarande läge kan utskottet icke göra något uttalande härom. Utskottet vill dock givetvis icke ifrågasätta skytterörelsens betydelse, särskilt för landets försvar, och utskottet vill i detta sammanhang erinra om att sådana skytteföreningar, vilka har till huvudsakligt ändamål att under samverkan med militär eller annan myndighet stärka rikets försvar, tillerkänts viss skattelindring. De är nämligen jämlikt 53 § kommunalskattelagen skattskyldiga endast för inkomst av fastighet och rörelse samt jämlikt 7 § förordningen om statlig inkomstskatt endast för inkomst av rörelse. För sådana föreningar har alltså — till skillnad från idrottsföreningar — skattskyldigheten inskränkts.

Frågan har senare varit föremål för prövning i regeringsrätten. Genom utslag den 24 september 1957 (RÅ 1957 ref. 37) lämnade Kungl. Maj:t utan bifall yrkande av Svenska pistolskytteförbundet att det måtte taxeras med tillämpning av bestämmelserna i punkt 13 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen. Genom avgörande av regeringsrätten i plenum den 9 december 1958 har samma ståndpunkt intagits i mål rörande taxering av en annan skytteorganisation, Västmanlands skytteförbund.

I de förevarande motionerna framhålls, att det är uppenbart, att pistolskytte — liksom gevärsskytte — med utgångspunkt från den av 1944 års skattesakkunniga skisserade definitionen är att hänföra till idrott. Den som vill nå högklassiga resultat inom skytte måste liksom andra specialidrottsmän bland annat ägna mycken tid åt gymnastik och löpning eller simning för att skaffa sig erforderlig grundkondition. Att skytte icke är professionell idrott framgår bland annat av att grenen förekommer vid olympiska spel, där alla professionella idrottsgrenar är uteslutna. Motionärerna anser därför skytte vara sådan idrott som avses i anvisningarna till 29 och 36 §§ kommunalskattelagen. Då det emellertid numera visat sig, att det i praxis kan råda en annan uppfattning, förordar motionärerna ett tillägg till förenämnda anvisningar, som undanröjer osäkerheten härutinnan.

Utskottet

Med hänsyn till idrottssammanslutningars särpräglade inkomst- och utgiftsförhållanden infördes år 1948 särskilda bestämmelser rörande sådana föreningars inkomsttaxering. Såvitt angår inkomst av rörelse återfinnes dessa i punkt 13 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen. Dessa bestämmelser innefattar en schablonregel för beräkning av sådana sammanslutningars skattepliktiga inkomst men innebär icke i och för sig någon inskränkning i principen om den fulla skattskyldigheten. Från bruttointäkt av rörelse, som består i anordnande av idrottstävlingar, försäljning av idrottsmärken och dylikt, medgives sålunda avdrag för alla omkostnader av betydelse för intäkternas förvärvande eller bibehållande, oavsett om dessa omkostnader jämväl eller i första hand främjat sammanslutningarnas ideella strävanden. Som exempel på sådana omkostnader nämnes omkostnader för idrottsmateriel, instruktions- och träningsverksamhet, propaganda- och upplysningsverksamhet samt administration. Motsvarande bestämmelser skall tillämpas vid beräkning av inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet.

Då de särskilda bestämmelserna infördes år 1948 i skattelagstiftningen, ägnades särskild uppmärksamhet åt frågan om gränsdragningen mellan de organisationer, för vilka de gynnsammare beskattningsreglerna borde gälla, och övriga sammanslutningar. Till den förra gruppen hänfördes ideella organisationer med huvudsaklig uppgift att främja icke professionell idrott eller gymnastik. Härigenom uteslöts föreningar å sportens område, bland vilka särskilt nämndes föreningar med syfte att främja segel-, motor- och hästsport. Det underströks särskilt från föredragande departementschefens sida att det i stadgandet upptagna villkoret, att främjandet av idrott eller gymnastik skulle — för att stadgandet må vinna tillämpning — vara den ideella organisationens huvudsakliga uppgift.

En av anledningarna till att förevarande bestämmelsers tillämpningsområde begränsats till icke professionell idrott och gymnastik var, att man vid lagstiftningens tillkomst ville anknyta till dåvarande lydelse av 15 § nöjesskatteförordningen, enligt vilken viss befrielse från nöjesskatt åtnjutes av bl. a. idrottsliga sammanslutningar. Sådana sammanslutningar åtnjuter också jämlikt 38 § förordningen om arvsskatt och gåvoskatt frihet från gåvoskatt.

Genom utslag av regeringsrätten har fastslagits att Svenska pistolskytteförbundet inte utgör sådan ideell organisation, varom förmåles i punkt 13 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen. Under hänvisning härtill yrkas i de förevarande motionerna ett tillägg till nämnda stadgande av innebörd att organisation, vilken har till uppgift att befrämja färdighet i pistol- eller gevärsskytte, skall i förevarande hänseende jämställas med ideell organisation, som har till huvudsaklig uppgift att främja icke professionell idrott eller gymnastik.

Utskottet vill inte bestrida att en omprövning av den i ifrågavarande stadgande gjorda gränsdragningen mellan ideella föreningar som främjar idrott och gymnastik, å ena sidan, och andra organisationer å sportens område, å andra sidan, ur vissa synpunkter kan te sig motiverad, därvid de erfarenheter som vunnits av lagstiftningens verkningar borde beaktas. Utskottet, som inte ifrågasätter skytterörelsens betydelse, är dock inte berett tillstyrka den av motionärerna föreslagna utvidgningen av stadgandets tillämpningsområde till skytteorganisationer. Med lika stort fog kunde hävdas från åtskilliga andra ideella organisationer inom sportens område, som inte nu omfattas av stadgandet, att de borde få komma i åtnjutande av samma förmånliga behandling i skattehänseende. Även från andra ideella organisationer kunde göras gällande att för deras del borde finnas en liknande anordning, innebärande rätt till avdrag från skattepliktig inkomst genom t. ex. märkesförsäljning för kostnader för propaganda eller upplysningsverksamhet o. d. Utskottet anser sig således inte böra tillstyrka motionsyrkandet, men förutsätter att hithörande frågor ägnas uppmärksamhet av Kungl. Maj:t.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att de likalydande motionerna I: 286 av herrar Manner-
skantz och Sveningsson samt II: 202 av herr Edlund m. fl.
om ändring av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 10 mars 1959

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar Hagberg, Eriksson, Snygg, Spetz, Söderquist, Oscar Carlsson, Bengtson, Wårnberg, Helleblad och Mattsson; samt

från a n d r a kammaren: herrar Ericsson i Kinna, Brandt i Aspa-
bruk, Nilsson i Svalöv, Kollberg, Allard, Vigelsbo, Magnusson i Borås, Christenson i Malmö, Asp och Andersson i Essvik.

Reservation

av herrar *Hagberg, Nilsson* i Svalöv, *Allard, Magnusson* i Borås och *Christenson* i Malmö, vilka under åberopande av innehållet i de likalydande motionerna I: 286 av herrar *Mannerskantz* och *Sveningsson* samt II: 202 av herr *Edlund* m. fl. hemställt,

att riksdagen med bifall till nämnda motioner måtte antaga följande

Förslag

till

lag om ändring av punkt 13 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)

Häri genom förordnas, att punkt 13 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) skall erhålla följande ändrade lydelse.

29 §

13. Ideell organisation — — — skattepliktig inkomst.

Till organisation, som avses i föregående stycke, hänföres även organisation, vilken har till uppgift att befrämja färdighet i pistol- eller gevärsskytte.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1960.

